

10 styrker ved Svanemærket og EU-Blomsten i forhold til cirkulær økonomi

Målet med Svanemærket og EU-Blomsten er at drive en bæredygtig udvikling – både ved at bane vejen til en bæredygtig fremtid og ved at sikre en maksimal miljøeffekt allerede i dagens samfund. Derfor stiller miljømærkerne produktspecifikke krav, og hele produktets livscyklus er med i vurderingen, når kravene bliver fastsat. Det sker først og fremmest ved at forholde sig til følgende seks parametre:

- ♻️ Krav til fornybare, recirkulerede og bæredygtige råvarer
- ♻️ Skrappe kemikaliekrav
- ♻️ Krav til reduceret brug af ressourcer og energi
- ♻️ Kvalitetskrav og levetid
- ♻️ Krav til produktdesign, demontering og reparerbarhed
- ♻️ Krav til optimal affalds- og ressourcehåndtering

Dette fundament betyder, at Svanemærket og EU-Blomsten er oplagte redskaber til at fremme cirkulær økonomi – og dermed styrke virksomheders konkurrenceevne, fremme deres ressourceeffektivitet samt bidrage til at skabe nye forretningsmodeller og innovative løsninger. Nedenfor er listet 10 kendetegn ved Svanemærket og EU-Blomsten, der er med til at fremme cirkulær økonomi:

1. Cirkulær tilgang til livscyklus

Hele produktets livscyklus fra råvarer til produktion, brug, bortskaffelse og recirkulering er med i vurderingen, når kravene til den aktuelle produkttype bliver fastsat. Ydermere bygger miljømærkernes krav på en tilgang til livscyklus, hvor der tænkes i cirkulære kredsløb, med fokus på at sende ressourcerne videre i nye cykler i livscyklus. Dette er en forudsætning for cirkulær økonomi. Det sikrer nemlig fokus på, hvordan tiltag i én fase har positiv effekt flere steder i livscyklus, og hvordan man undgår at flytte en negativ miljøeffekt til et andet sted i livscyklus.

2. Absolutte og transparente krav

Svanemærket og EU-Blomsten stiller absolutte krav, som alle certificerede produkter skal leve op til. Samtidig er kravene 100 % transparente og offentligt tilgængelige. Det gør det nemt for både forbrugere og professionelle indkøbere at gennemskue, hvad mærkerne dækker over – og det gør det nemt for dem at vælge blandt de miljømæssigt bedste produkter. Samtidig er mærkerne et effektivt værktøj for virksomheder, som gerne vil være i front - og et synligt be-

vis fra en uvildig tredjepart på miljøindsatsen. Derudover får virksomheder et stærkt markedsføringsredskab, der let og effektivt kan anvendes i virksomhedens kommunikation.

3. Produktspecifikke krav

Svanemærket og EU-Blomsten stiller produktspecifikke krav. Det betyder, at hver produkttype har unikke krav. Dette er vigtigt for at håndtere de miljømæssigt vigtigste områder for produkttypen og dermed opnå maksimal miljøeffekt. At stille produktspecifikke krav giver samtidig de bedste betingelser for at støtte op om cirkulær økonomi inden for den enkelte produkttype. Således skal svanemærket byggeri fx leve op til skrappe krav til miljø- og sundhedsskadelige stoffer i byggematerialer og kemiske produkter. Der skal ligeledes udarbejdes en logbog over materialer og kemiske produkter, der bliver anvendt i byggeriet. Sådanne tiltag skaber mulighed for at genanvende materialerne og mindske affaldsmængderne. Tilsvarende præmierer Svanemærkets kriterier for byggeri brug af genanvendte byggeprodukter.

4. Højt kendskab til mærkerne

9 ud af 10 nordiske forbrugere kender Svanemærket, og 3 ud af 10 kender EU-Blomsten. Det gør mærkerne til attraktive markedsføringsredskaber for producenter. Det udbredte kendskab skaber gode betingelser for at drive markedet i en mere cirkulær retning, idet miljømærkerne netop er med til at fremme cirkulær økonomi.

5. Tilpasset markedet

Miljømærkernes mål er at drive en bæredygtig udvikling – både ved at bane vejen til en bæredygtig fremtid og ved at sikre en maksimal miljøeffekt allerede i dagens samfund. Dette sker bl.a. ved at tilpasse kravene til, hvad der kan realiseres på dagens marked. Mærkerne tager derfor højde for regionale karakteristika i forhold til fx affaldssystemer og mulighed for genbrug og recirkulering for forskellige produkt- og materialetyper.

6. Skrappe kemikaliekraft

Svanemærket og EU-Blomsten stiller skrappe krav til de kemikalier, der må anvendes i miljømærkede produkter. Dette fremmer muligheden for at genbruge og recirkulere materialer i produkterne senere i livscyklus. De skrappe kemikaliekraft reducerer samtidig miljøbelastningen under produktion og vores udsættelse for kemikalier, når vi bruger produkterne.

7. Krav til kvalitet og brugsfase

Svanemærket og EU-Blomsten stiller kvalitetskrav, hvilket er afgørende for at sikre effektive produkter, der har den ønskede funktion, og produkter med lang levetid. Inden for mange typer af produkter viser livscyklusvurderinger, at levetiden er det, der har størst indflydelse på den samlede miljøbelastning. Lang levetid i brugsfasen er ligeledes essentielt for den cirkulære økonomi – både fordi det betyder, at produktet holder længere, inden det bliver til affald, og fordi god kvalitet øger muligheden for genbrug.

8. Krav fra offentlige indkøbere

Udbudsloven har givet offentlige indkøbere mulighed for at stille krav om miljømærker, hvilket gør det nemmere og mindre ressourcekrævende at udarbejde og gennemgå udbudsmateriale. Samtidig bliver konkurrencen mere fair, fordi det er nemmere at gennemskue, om et produkt er et miljømæssigt godt valg eller ej. Svanemærket og EU-Blomsten er oplagte mærker at stille krav om, idet kravene er transparente og udviklet i en åben proces med en bred høring med både markedet og interessenter. Og netop disse aspekter er en forudsætning for at kræve et givent mærke i et udbud. Offentlige indkøbere kan derfor være med til at fremme cirkulær økonomi ved at stille krav om miljømærkerne.

9. Certificering af cirkulære forretningsmodeller

Svanemærket og EU-Blomsten kan understøtte cirkulære forretningsmodeller, idet det er muligt at certificere både produkter og processer. Aktuelt er det fx muligt at svanemærke tonerkassetter, hvilket sikrer, at udtjente tonerkassetter ikke ender som affald, men i stedet bliver genanvendt. Også serviceydelsen Tekstilservice arbejder med en cirkulær forretningsmodel, hvor vaskeriet ejer tekstilet og dermed har fokus på at maksimere tekstilernes levetid samtidig med, at vaskeprocessen er miljømæssigt optimeret. Der er mange muligheder for at inkludere nye, cirkulære forretningsmodeller også i fremtidige miljømærkekriterier.

10. Løbende stramning af krav

Kravene til miljømærkede produkter og serviceydelser evalueres og skærpes regelmæssigt på baggrund af den nyeste viden og udviklingen i markedet. Dette sikrer både en bæredygtig udvikling – og ambitiøse, men realistiske krav. Den løbende skærping af krav motiverer samtidig til innovation – ikke mindst på områder, der gavner den cirkulære økonomi. Både indenfor fx brug af bæredygtige eller genanvendte råvarer, substitution af uønsket kemi og øget energieffektivitet. Når kravene revideres, skal alle miljømærkede varer og serviceydelser revurderes og dokumenteres, at de lever op til de nye krav.